

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 "

Helyben házhoz hordva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 "

Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására
 vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, április 25.

Képviselő választói előtt.

Még az ugynevezett beavatott, benfentes politikusok sem tudnak többet arról, hogy valószínűleg az ősz elején lesznek a választások, de a vidéken úgy megindult a beszámoló és programbeszéd árja, mintha csak egy-két hét választása el bennünket a választásoktól. A fővárosi lapok már hetek óta állandó rovatot nyitottak a választási mozgalmak számára s ez a rovat egy nap sem marad üresen. Nemcsak pusztán kombinációkkal találkozunk e rovatban, hanem formális jelölésekről, felléptetésekről olvashatunk referádákat.

E referádák között ma egy igen érdekesre találtunk. Érdemesnek tartjuk egészen közölni lapunk e főhelyén.

Kulmann János, a sz.-szombati kerület kormányparti képviselője — így szól ez a referáda — a napokban beszámolót mondott. E nevezetes beszámolón az történt, hogy egy a közügyekkel tényleg törődő szabadelvű választó a beszámoló után fölkel s a képviselő szemébe mondta, hogy e kerületi szabadelvű párt zöme vele nincsen megelégedve, mert a kerület elszegényedett népével 10 évi képviselősége alatt nem törődött semmit, feléje sem hederített s most is csak azért jön beszámolójával, mert a választások küszöbén állunk.

Erre nagy láрма támadt, melyben szóhoz senki sem juthatott s a gyűlés

nagy zaj közepette széteszlott. De nem ez tette érdekessé a beszámolót, hanem az, hogy Kulmann, a kormányparti képviselő saját választói előtt a kormányt vádolta. Vádolta avval, hogy erélytelenségével felemeltette a kvótát, miáltal az országra 3 millió koronával nagyobb teher hárul. A kormánynak — mely az osztrákok gyöngeségét kellett hogy ismerje, nem lett volna szabad a kvóta-emelésbe beleegyezni, mert ez ép oly jogtalan, mint a mily jogtalan volt 67 óta a 33 százalékos kvótaarány. Vádolta a kormányt azután avval, hogy 1897-ben nem kellett volna a gazdasági viszonyt holmi formulák igénybevételével Ausztriával 1907-ig meghosszabbítani, de törvényadta jogánál fogva vámszorompókat kellett volna az ország határán felállítani s ez által az ország jövedelmét szaporítani. Itt az ellenzéknek is szemrehányást tesz, mondván, hogy nem tett ellenőrző kötelességének eleget, midőn a kötött paktumtól elvakítva, nem követelte kellő eréllyel a törvény végrehajtását.

Két szempontból érdekes és jellemző nagyon ez az értesítés.

Az a szepes-szombati egyszerű polgár, aki elég bátor volt a kerület képviselőjének szemrehányást tenni, hogy mennyire elhanyagolta választóit, nagy igazságot mondott. Mi ugyan nem tudhatjuk, nem is kutajuk, hogy e nevezett képviselő 10 év alatt megfordult-e és hányszor választói között, — nem is ebben az értelemben mondjuk, hogy a felszólalónak igaza van, hanem abban az értelemben, hogy a magyar törvényhozás — egy-két

ujabban hozott törvénytől eltekintve — bizony évtizedeken át mit sem törődött a nép érdekeivel.

Tessék végig futni törvénytárunkban a liberális aera óta hozott törvényeink czimeit. A sok százra menő czimek között nagyon figyelmes olvasás után is alig fogunk találni egy néhányat, amely csakugyan a nép érdekében lett megalkotva. Bankok, gyárak, Adria és más társulatok, bérletek és százfélé viczinális és inkompatibilis érdekekből százakra menő törvényeket gyártott törvényhozásunk, hűségesen teljesítette a merkantilis tábornak legtitkosabb vágyait és óhajtsait is, a nép igazi érdekeinek előmozdítására, boldogulásának megkönnyítésére, kis földjének s családi tűzhelyének védelmére bizony évtizedekig semmit, ujabban is még édes keveset tettek.

Igaza van annak az egyszerű polgárnak. Választások idején bőkezűek voltak a jelölt urak az ígéretekben, de mikor a mandátum birtokában voltak, mindenről és mindenkiről megfélemedtek, csak — önmagukról nem. Az a szepes-szombati polgártárs, mikor azt a szemrehányást tette, talán csak arra gondolt, hogy évekig nem szerencsételte őket becses jelenlétével »szerelett« képviselőjük; de ha rátekintett volna polgártársai szerény házikóira és adóssággal terhelt földjeire, — ilyen értelemben is bátran elmondhatta volna szemrehányását.

Még érdekesebb ennek a választási hírnek a másik része.

A múltkor, mikor Rakovszky rámutatott, hogy mint jönnek a kormányparti

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

A nőgyűlölő.

Írta: Hantke Emil.

Csodálatos nyugtalanság uralkodik az egész fürdőző közönségen. Ideges izgatottsággal tárgyalják a dolgot, miközben a szemek lopva tekintenek minden irányba. Különösen észlelhető ez a fiatal embereknel.

Megtudták, hogy Noszlopy Ilonka tegnap este érkezett meg az anyjával. A kik ismerik azt állítják, hogy az egész lány egy csodálatos teremtmény. Alakra egy kis filigrán-munka; de a tekintetében olyan bűbáj van, a mely előtt önkénytelen rakja le az ember fegyverét. Kaczag folyvást, évődik mindenkiel és ha óhajt valamit, versenyezve igyekezik kívánságának eleget tenni. Az a kékszemű, fekete haját oldalt simítva hordó lány úgy parancsolt, mint egy fejedelemső.

Egyszerre kis társaság jelenik meg a park elején. Egy pár fiatal ember mint hű kísérő és régi ismerős Noszlopyné és leánya társaságában. Vidám nevetésük már messziről hallik, s mikor odaérnek a fiatalok csoportjához, azok egész rajongó és hódoló tekintettel néznek utánuk. Ilonka ezt észrevette és arczán a biztos fölény igéző mosolyával tekint rájuk.

Nem télt bele egy nap se, már valamennyi fiatalember elvesztette — a szívét. És ezt

a sok szívet mind az a pajzán kislány szedte össze.

Alig volt már valaki a fürdőben, a kit Ilonka elbájoló modorával le ne bilincselte volna. Szinte rajongtak utána.

Egy szép nyári délután a közeli erdőbe mentek sétálni. Utközben az erdő szélén egy fiatal embert lát meg Ilonka. A padon ül, szivarozik és álmodozva tekint a kékes felhőkbe. A mint mellé érnek meg sem mozdul, csak ül tovább, nem hagyván magát háborítani nyugalomban. De mintha az arczán gunyos mosoly vonult volna végig.

Ilonkának ez feltűnt.

— Ugyan kicsoda ez az ember.

Rögtön lefestették előtte.

— Különczl — Ebben a szóban benne van minden. Bonne, hogy nőgyűlölő, elzárkózott, társaságot kerülő ember. Mástkülönbön orvos... és ezt a szót: szerelem... nem ismeri.

— Ah! — kiáltott fel Ilonka — Hát tényleg van ilyen férfi? Kezd ez az ember érdekelni.

Mert előtte egész megfoghatatlan rejtélynek tűnt fel az, hogy lehessen férfi, a ki saját gondolataival el tud lenni és nem vágyakozik társaságra.

— Na csak ismerkedjünk majd meg egymással! gondolta magában, miközben jelentőségelteljes pillantást vetett a néma közönyössel szivarozó orvosra.

Az alkalom nem soká váratott magára. Egy esős délután a gyógyteremben hozta össze az egész társaságot. Megjelent az orvos is... és félrevonulva egy ablakmélyedésbe lapokat olvasott.

Ilonkák egy csoportban különválva társalogtak. Látszólag élvezte udvarlóinak tömjénezését, de szeme gyakran tekintett az orvos felé, miközben kezeit többször ökölbe szorította. Végre elhagyta a türelem és oda szólt az egyik fiatal embernek:

— Mondja meg annak az orvosnak, ... hogy szeretnék vele társalogni.

Az rögtön teljesítette a megbízást. Az orvos szóltanul, arczán minden változás nélkül állt föl és ment Ilonka elé.

— Takács Elemér vagyok! — szólt könnyedén meghajtván magát.

Ilonka pedig csak állt... egész megrökönyödve. Valahogy másképp képzelte ő ezt el s a nem várt fordulat szinte megnémította. A megtestesült csevegés nem tudott szóhoz jutni.

— Nem tudom igazán, hogy mivel érdemtelmem meg ezt a megtisztelő figyelmet — szólalt meg Takács, csakhogy a kínos hallgatást némileg megtörje.

A lány mintha összerendezte volna. Azután átható szemeit a férfira szegezve, minden átmenet nélkül ezt kérde:

— Mondja csak... mért olyan szomorú?

— En? Szomorú? Ellenkezőleg!

képviselők az ellenzéki vezéreket informálni a kormány ellen, — hogy felzúdult a szabadelvű tábor nemcsak a két illető képviselő, hanem saját minisztere ellen is. És ime most egy másik épületes jelenség. Hogyan beszél a képviselő választói előtt — saját kormánya ellen.

Hiába! Nagy a pártban az egység és a fejelem!

Főrendek értekezlete az összeférhetlenségről.

Szell Kálmán miniszterelnök meghívására tegnap délután a főrendiháznak Budapesten időző tagjai közül számosan jöttek össze a miniszterelnöki palotában értekezletre, hogy tanácskozzanak arról, vajjon az inkompatibilitásról alkotandó új törvény kiterjesztessék-e a főrendiház tagjaira is. Az értekezleten ott volt a főrendiház elnöke, gróf Csáky Albin, továbbá Ernuszt Kelemen alelnök, gróf Pallavicini Ede, báró Harkányi Frigyes, gróf Csekonics Ede, többen a gróf Esterházyak, gróf Széchenyiek és gróf Zichyek közül, gróf Dessenffy Aurél s a kinevezett főrendek közül is számosan. Miután Szell Kálmán miniszterelnök előterjesztette a kérdést, melynek megbeszélésére a főrendiház tagjait magához kérte, élénk eszmecsere indult meg, a mely több mint két órabeszédet tartott. A főrendek közül számosan szóltak hozzá a kérdéshez; és bár voltak néhányan, akiknek nem volt elvi kifogásuk az ellen, hogy a főrendiházi tagokra is — de mindenesetre külön törvényben — állapítsanak meg összeférhetlenségi rendelkezéseket: mégis a megjelentek túlnyomó többsége határozottan ellene volt annak, hogy az inkompatibilitási törvényt a főrendiház tagjaira is kiterjeszessék. A tanácskozás különben a tegnapi értekezlettel még befejezettnek nem tekinthető s a tegnapi tanácskozás érdemleges tartalmára vonatkozólag az értekezlet tagjai valamennyien diszkrétíót fogadtak. — Megemlítjük itt, hogy az összeférhetlenségi törvény revíziójára kiküldött bizottság albizottsága pénteken délután ülést tart, amelyen határozni fog a főrendiházra való kiterjesztés kérdéséről, azonkívül tanácskozás alá veszi Plósz igazságügyminiszternek

egy javaslatát, amely az új törvény alapján kiküldendő összeférhetlenségi bizottságnak összeállítását és eljárását szabályozza. Plósz miniszter ezzel a javaslatvezetettel már elkészült és azt ma küldte szét a bizottsági tagoknak, akik arról a legközelebbi ülésben fogják nézetüket előadni.

Konventi inkompatibilitás.

Ilyen is lesz már, még pedig a legújabb ev. ref. konventből kifolyólag.

Ugy esett a dolog, hogy az erdélyi egyházkerület feliratot intézett Mailáth Gusztáv grófnak erdélyi püspöki ezime ellen a képviselőházhoz. Bizonyára nem volt egyéb dolguk. A konvent elé kerülvén a dolog, ez Tisza István gróf és Szilágyi Dezső tanácsára okosabbnak találta egyszerűen hallgatni a felfajt üres kérdésben s nem pazarolni a papírost fölösleges irkafirkára az igazság ellen.

Némelyek szerint nagyon fött a feje e miatt Tiszának és Szilágyinak. Mit tegyenek, ha a kérvényt az országgyűlés színe előtt felolvassák? Támogassák-e, a mint hitsorsosaik egy része reméli s akkor konventi szereplésükkel ellentétbe jussanak, vagy legyenek hívek oitain maguktartásához s intsek ők maguk tubuzgó feleiket?

Biz ez olyan inkompatibilitás-féle lett volna, a melyből nem lehet ám gyere ki!

Találtak hát egy igen egyszerű megoldási módozatot. A kérvényt a jelen országgyűlés nem igen fogja már tárgyalhatni. A jövő országgyűlés pedig ennek a kérvényeit nem veszi tárgyalás alá.

Igy jóllakik az erdélyi kerület is nesze semmi fogd meg jól-lal s a Tiszáék nimbuskáposztája is megmarad.

TAJÁROZTATÓ.

Régészeti és történelmi muzeum. (Schlauch-park) nyitva minden vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3-5-ig 10 krért. Kedden és csütörtökön d. u. 3-5 óráig 20 krért. Más időben 50 kr.

Április 27. A tanítók segélyegyletének közgyűlése d. u. fél 5 órakor.

Április 28. A kath. legényegylet közgyűlése.

Schlauch bibornok mint hitszónok.

Nem lehetne magyar munkát irni, mely hazánk társadalmi, vallási vagy bölcséleti kérdéseiről tárgyal, a nélkül, hogy a Schlauch bibornok nevével ne találkoznánk a munkában. Annál kevésbbé lehetne a magyar hitszónoklat történetét megírni Schlauch bibornok neve nélkül, kinek beszédei, mind tartalmuknál fogva nagy el nem muló értékek, mert korunk nagy kérdéseivel foglalkoznak, mind formájuk miatt nagy hatásuk, mert a legellentétebb nézetű, műveltségű és rangú embereket egyaránt hatalmukba kerítik, lebilincselik.

Hatalmas munka jelent meg újabban dr. Mihalovics Ede tollából, melyet pályadíjjal tüntetett ki az egyetem hittudományi kara, mely mű hazánk egyházi szónoklatának történetével foglalkozik. A kitűnő készütséggel megírt munka érdekesen tárgyalja Schlauch bibornok szónoki értékét.

Igy ír:

Schlauch Lőrincz bibornoknak beszédeit kiadta Bunyitay Vince 1890-ben. A homiletikai irodalom nagy veszteséget szenvedett volna, ha e beszédek a kéziratok homályában elvesztek volna; hiszen annyi főpapnak politikai beszédei vannak megörökítve, miszéntbeszédeikről az utókor semmit sem fog tudni; s ez a sors érte volna a tudós bibornoknak munkásságát is, ha ezen szemelvények nem kerültek volna sajtó alá. Magyar Chateaubriandnak nevezik őt, mert politikus, bölcselő és theologus — s ezt igazolják egyházi beszédei is, akár tárgyukat, akár kidolgozásukat tekintjük. A politikust árulja el a kereszténységnek társadalmi szempontból való fölfogása, a bölcselő megnyilatkozik az okok és okozatok kiderítésében, a theologus beszél az egyház tanának a való életre való alkalmazásában. Összesen huszoneköt beszédje lett közkinccsükké, melyek különböző alkalmakkor hangzottak el s mindeniknek a tételén fölismérhető a tág látókörrel tanuskodó szempont, melyből a vallást tekinti. Fejtegeti, lehetséges-e üdvös társadalmi átalakulás vallás nélkül, felfödi a tudományosság és erőnyesség közötti viszonyt, a kereszténység és ész érdekességét, kimutatja, hogy mi a család Krisztus nélkül, hogy az emberiség sorsa megváltás nélkül bizonytalan vergődés, hogy a vallásosság egyesíti az embereket, Isten dicsőségének keresése egymás segítségére vezet; bebizonyítja hogy az erkölcsi világnak középpontja Krisztus, az ember rendeltetésének természetfölötti voltát, mely természetfölötti erkölcsöket követel;

— Nem is az! Hanem mért olyan csendes?

— Ilyen a természetem és . . .

— Várjon csak! Nem ezt a feleletet várom én. Már csak kimondom nyíltan, mert célozgatással semmire sem megyek. Mért olyan magabavonult és embergyűlölő?

Az orvos arczára a meglepődés vonása ült ki. Majd az őt jellemző hideg mosolyt erőltetve ajkaira így válaszolt:

— Mért vagyok magabavonult? Ez csendes természetemből következik . . . De hogy én is kérdjek valamit, milyennek találja ezt a kis fenyes erdőt szép növényzetével, a hol a minap sétálni voltak?

— Mi az orvos ur? Ön ki akar térni a válasz alól és másra terelni a beszédet?

— Hogy érti ezt?

— Mert arra a kérdésemre, hogy miért embergyűlölő, nem adott választ.

— Igaz, hogy az a nyílt őszinteség, melylyel a kérdések fel voltak téve, megkövetelik, hogy én is szintén olyan őszintén feleljek. De már csak bevallom, hogy nem merek.

— Miért nem? Fél talán? Kitél?

— Nem ijedek meg senkitől, de ezt az okot megmondani nem igen fogom senkinek!

— Hát ha nagyon kérem?

— Utóvégre is nekem mindegy. Ha tudni akarja, hogy miért szánakozom és nem mint

mondja gyűlölöm az embereket, ez csak azért van, hogy annyira megfélemeznek emberi méltóságukról.

— Nem értem! Magyarázza meg jobban. Miért feledkeznek meg méltóságukról?

— Mert egy másik ember előtt — már ha meg is haragszik nem tehetek róla — a ki véletlenül nő és szép, annyira meghajolnak.

Honka felugrott. Tekintetével megvetően végig mérte és lenézőleg hátat fordítva csak ennyit mondott:

— Goromba!

Takács Elemér gúnyosan meghajította magát s ment vissza az ablakfülkébe.

Ez a fordulat egészen kihozta a rendes megszokott természetéből Honkát. A mások oly vig, kedvesen könnyelmű leány, szóvalan és szórakozott lett. Környezetével nem a legnagyobb mértékben, sőtmi több, ő maga igyekezett őket kerülni.

Egy szép holdvilágos este kinn ült anyjával lakosztályuk előtt levő verendán. Leán a parkban édesded kacagás és halk suttogás hangzik kellemes zürzavarban egybefolyva. A levegő csendes, sehol semmi nesze.

A távolból egy magányos férfi közeledik és tart lakosztálya felé. Unottan és egykedvűen, mintha csak magában lenne az egész környéken.

— Borzasztó egy ember lehet ez a Takács, szólalt meg Noszlopyné. Teteti-e magát vagy tényleg ilyen a természete?

— Tényleg ilyen, mert a milyen goromba, más természete nem is lehet!

Azután hosszan elmerengett maga elé. A lágy zsongás, a szellő illatos fuvalma, a csillagok tündöklő fénye különös képeket varázolt lelki szeméi elé, mihez halk zenét az alig hallható egyhangu tücsök cziripelés szolgáltatótt.

Es mikor felálltak, hogy álomra hajtsák fejüket, mintegy bizva előre a sikerben, győzelemittasan kiáltott fel:

— Nahát kerüljön bármibe is, de ezt az embert mégis meghódítom!

*

Egyike volt azon forró nyári délutánoknak, mikor minden oly bágyadt. A nagy forróság ellen még az árnyat adó fák és hűs sűrűségek sem nyújtottak kelő védelmet. A terjedelmes szép parkban is alig lehet élőlényt látni.

Honka bolyong csak titkos sejtelmekkel elteive az utakon. A piros napernyő, melylyel a nap heve ellen védekezik, egész exotikus világtájságban tünteti fel egész alakját. Czelítlan bolyongásából következtetni lehet, hogy nem találja helyét sehol, mikor ily nagy hőségben jut eszébe sétálni.

Végre ejut oda, ahol az erdő kezdődik. Napernyőjét lecsukja és szinte könnyedén lép be a sűrűségbe, hogy vadvirágot szedjen csokorba. Alig tesz pár lépést . . . megreppen. Előtte egy férfi állt: Takács Elemér. A kezé-

megmutatja, milyen az egyház s milyen a befolyása, mit mivel a korszellem a családdal; a bűn és bűnhődés, a szeretet és gyűlölet forrásait és lényegét. Ismeri a kort mozgó rugókat s azért tudja megjelölni a papság teendőit és a tudományos képzettségű világnak a hit és tudás találkozó pontjait földeríteni, de éppen azért föltűnteti azt is, hogy az egyház nincsen veszélyben.

A fölvetett kérdések fontosságának megfelelően komoly a hang is s az irány méltóságos; a költői nyelvet nem veszi igénybe, de a magasan szárnyaló eszmék fölülmutatnak minden költői szóvirágot. A szónoki segédesszöveget is mellőzi s mégis az igazság földerítésével s érveinek világosságával és határozottságával szónoklati remekké válnak szavai. A tudás minden mezejéről szedi össze a csokrot s előkelő egyéniségének fonalával köti össze. Mintha pusztán az észhez akarna szólni, de mégis az érzelem hurjait is megrezegteti az igazságnak vonzó előadása által. Hogy a szívhez is tud férközni, legjobban bizonyítja a rabokhoz intézett beszéd, vagy az Orsolya-szűzek fejedelmasszonyának jubileuma alkalmával mondott beszéd, vagy halottak estéjére szóló beszéd. A tudományos és tapasztalatból merített meggyőződés hatássá teszi beszédeit azokra nézve is, kik a hit motívumait nem ismerik; hiszen olyan logikával köti össze az okokat és okozatokat, hogy lehetetlen kibájni a következtetés elől s oly szeliden megy egyikről a másikra, hogy a hitetlen hallgató csak későn veszi észre, hogy valamit saját elveivel ellenkezől engedett meg. Említenünk sem kell, hogy nem népszónoklatok e beszédek, hanem mégis népszerűsítik a teológiai fölfogást azon a téren, a honnan a hit elleni támadás keletkezett, t. i. a tudományos világban.

Biboros nap.

Nagy jelentőségű és fényes ünnepély folyt ma le a budapesti királyi várakban. Magyarország székes fővárosában a király bibornoki méltóságra emelt főpapoknak a bibornoki kalapot fejére tette. Az ünnepély rendkívüli voltát tetézi az a körülmény, hogy éppen két osztrák főpap az, a prágai hercegérsek és a krakói hercegpüspök, akik ezen ritka ünnepélyen nyerték ő felsége kezéből a bibort. Ez alkalommal a magyar székesfővárosba Bécsből, Prágából és Krakóból számos előkelő papi és világi vendégek sereglettek össze, akik a magyar főméltóságokkal együtt környezték az

ország fejedelmét az ünnepélyes szertartáson.

A királyi várak tájéka már a kora délelőtti órákban valóságos zarándoklás célpontja volt, de a nagy tömeg csak a várkapun kívül gyönyörködhetett a fényes fogatok fölvonulásában. Az első délelőtti órákban rövid időközben két fogat hajtatott a királyi vár udrába, amelyeken a pápai kiküldöttek, gróf Zichy Gyula és titkára Don Nazareno Patrici, valamint gróf Caccia Dominioni és titkára Don Giulio Conti Giacobini ültek.

A fogat a nagy kaputól balra állott meg, a hol Weckbecker udvari biztos várta a kitűnő vendégeket és a templomba kalauzolta őket, ahol Loebenstein lovag udvari tanácsos mint szertartási igazgató és Schnabel udvari főkaplán ceremóniárius fogadták őket. A pápai kiküldöttek kíséreléssel a főoltárhoz lépve, ott rövid imát mondtak.

Az oltár evangéliumi oldalán négy borsosy vánkoston négy arany tálcza volt. A két kiküldött egy-egy tálczára letette az általuk hozott két biretumot, míg Loebenstein udvari tanácsos a pápai brevét a másik két tálczán helyezte el. A pápai kiküldöttek erre valamennyi tárczát letakarták egy vörös tafotából való lepellel, mire gróf Zichy Gyula és gróf Caccia elhagyták a templomot és a szálláson levő bibornokokért mentek, titkáraik pedig Don Nazareno Patrici és Don dei Conti Giacobini Giulio, valamint Weckbecker udvari biztos a templomban, a mellékoltárnál maradtak.

Nemsokára azután megérkeztek a templomba Schlauch Lőrincz nagyváradi bibornok püspök, majd pedig Talliani nuncius is titkára, msgr. Aversa kíséretében, a kik a szertartás végéig a templomban maradtak.

Röviddel 11 óra előtt a hat udvari diszkoci az új bibornokkal robogott be a várudvarba. Gyönyörű látvány volt a bibornokok fogatainak felvonulása. Elöl két lovasrendőr, mögöttük 2—2 kétfogatu udvari koci az illető bibornok mellé rendelt nemesi gárdistával és az egyházi kíséretével, míg a bibornok maga a pápai kiküldöttel hatfogatu diszhintóban tilt. A diszhintó mögött ismét lovasrendőrök következtek.

Midőn a bibornokok kocsija az őrség mellett elhaladt, az őrség tisztelgésre fegyverbe lépett.

Ezalatt a fehérteremben gyülekeztek a valóságos belső titkos tanácsosok, kamarások és asztalnokok; ott voltak: Széll Kálmán miniszterelnök a kormány tagjaival, dr. Körber osztrák miniszterelnök, gróf Goluchowsky közös külügyminiszter, gróf Coudenhove csehországi és gróf Pininski galicziai helytartók stb.

Ott voltak a két új bibornok több rokonai is, kik közül érdekes látványt nyújtott az ősbáró Skribensky Fülöp őrnagy, kamarás, báró Skribensky Leó bibornoknak még életben levő atyja; mellette volt fia, báró Skribensky János lovas-százados. Jelen volt Puzyna lovag bibornok fivéré, Puzyna Kuzia Román nagybirtokos is.

A felső négyszög lépcsőjénél báró Skribensky Leó bibornokot Rosner udvari biztos fogadta és kíséretével együtt a szertartási termekbe vitte, ahol gróf Apponyi Lajos, magyarországi udvarnagy fogadta őt és a kihallgatási terembe kísérte, a melyben mint gróf Abensperg főkamárás helyettese, gróf Cziráky Béla udvarnagy fogadta. Innen gróf Zichy Gyula, valamint gróf Salimei, nemkülönb az egyházi kíséret e templomba ment, a hol helyüket elfoglalták.

Ugyanígy szertartás ismétlődött lovag Puzyna, krakói hercegpüspök érkezése alkalmából, kinek kísérete szintén a kihallgatási teremből a templomba ment, míg a bibornok a kihallgatási teremben maradt.

Ezalatt a fehér teremben az egész udvari kíséret, valamint Széll Kálmán miniszterelnök és a kabinet tagjai, a zászlós urak, nemkülönb gróf Goluchowsky külügyminiszter és dr. Körber osztrák miniszterelnök, dr. Hartl osztrák kultuszminiszter és számos titkos tanácsos, kamarás és asztalnok gyűlt egybe.

Pont tizenegy órakor Liechtenstein herceg első főudvarmester jelentkezett ő felségénél, a ki a felső négyszög saroktermében időzött, mire elindult a Loebenstein udvari tanácsos által dr. Szegedy-Maszák Aladár udvari titkár segédlete mellett rendezett menet a templom felé.

Elöl 8 nemesi apród, majd az asztalnokok, a titkos tanácsosok következtek ritka nagy számban.

Ezután az udvartartás haladt, mely mögött a két bibornok jött, a bibornokok után pedig ő felsége a király fényes tábornagi egyenruhában. Két testőrség képezte sorfal között haladva, míg négy magyar testőr és az arciére testőrség négy tagja oldalán kísérte a menetet. Magán a lépcsőn egészen a templomig a magyar korona-őrség állott sorfalat.

Midőn a király a templomba lépett, a m. kir. Opera kilencz zenészből álló zenekara ünnepi indulót fújt, a melynek hangjai mellett ő felsége a főoltár evangéliumi oldalán előtt elhelyezett trónhoz ment; körülötte gróf Cziráky Béla, mint helyettes főkamárasmester, gróf Pallfy András és Windischgrätz József herceg gárdakapitányok és gróf Paar főhadsegéd foglaltak állást.

A trónhoz érkezve, a király levéve kalapját gróf Cziráky Bélának nyújtotta, a ki azt gróf Andrássy Sándor szolgálattelvő kamarásnak adta át. Míg Schlauch bibornok, Talliani nuncius és Liechtenstein herceg első főudvarmester a trónnal szemben az epistolaris oldalon foglaltak helyet, addig báró Skribensky és lovag Puzyna bibornokok számára az evan-

ben egy Margit virág, a melynek szirmait tépdeste. Mikor észreveszi Ilonkát, egykedvűen köszönti.

Ez a modor a kezdetben félénknek és zavartnak látszó leányt egész megváltoztatta.

— Aztán ne hogy azt merje gondolni, mintha az valami kicsinált dolog volna! Egy cseppet sem! Éppen ezért remélem nem nekem, hanem a véletlennek róvja fel, hogy magányában megzavartam.

— Mondhatom, hogy egy cseppet sem ismer, ha rólam ilyeneket tételez fel. Különb is hangulata után ítélve, egészen úgy érezheti itt magát az erdőben, mintha én itt se lennék.

Ilonka bosszusan nyelt egyet és oda állt elébe. Napernyőjét beszúrta a lágy pázsitra és élesen a szeme közé nézett az orvosnak.

— Mondja csak! Megint félre akar vonulni?

— De ha ez nekem szokásom.

— . . . És . . . Miért kerül engem készarva?

— En? Nagysádat? . . . Engedjen meg, de én senkivel sem társalgok . . .

— De hogy tud így meglenni egyedül? Es igaz-e — folytatá, miközben szemével zavartan nézett a földre — igaz-e, hogy maga sohasem volt még szerelmes?

— Igaz!

— Hát magába nem volt senki?

— Nem tudom; én nem kérdeztem, más meg nem mondta.

— És ha mégis akadna valaki? . . . Tegyük fel, de csak úgy például. Lássá ön rokonszenvezem magával. Tetszik a modora . . .

Az orvos könnyedén meghajolva csak ennyit mondott:

— Ez igazán kitűnő reám nézve. Fogadja hálás köszönetemet.

— Na hallja maga borzasztó egy ember! Hát mindent én rájaka a szájába?! Nem akar egy befejezetlen gondolatot sem kiegészíteni? . . . Az sem baj! De tudja meg . . . hogy én szeretem magát . . . és most tépje tovább a szirmait annak a szegény Margit virágnak!

Takács Elemér egyelőre csendesen . . . a Margit virágot tűzte gomklyukába. Majd ránézett a leányra és őszinte tekintete lecsillapította Ilonka felhevült idegeit, mikor kezét megfogva így szólt hozzá:

— Ilonka! Engedje meg, hogy így szólítsam, hisz én tán még jobban szeretem magát. De látja, ha kezdettől fogva beálltam volna hódoló tömegébe, még figyelme sem méltatott volna, mint tette azt többekkel . . . Szeretem mióta csak itt megláttam és mégis ily kínos különködésben éltem, csakhogy ezt a pillanatot kiereszkölhottam. Mert látja ebben biztos voltam . . . hisz ilyenek a nők . . .

geliumi oldalon voltak helyek fenntartva. A templom ajtajától a hátsó padokig a darabontestőrség és a lovas testőrezred állottak sorfalat, míg az arciére és a magyar testőrség sorfala az első padokig terjedt.

A templom kicsinynek és szűknek bizonyult a nagy és fényes társaság befogadására, a melynek hatásos keret gyanánt szolgált a nagy műziséssel restaurált templom belseje. A sok udvari díszöltöny, a csillogó katonai egyenruhák és a pompásnál pompásabb magyar díszruhák valósággal ragyogó látványt nyújtottak, a melynek hatását nagyban emelte a templom magas, festett ablakain beszűrődő napfény.

Nemsokára megkezdődött a nagymise, a melyet dr. Kohl Medárd püspök celebrált nagyszámu segédlettel, a melyet többek között Kanter apát, Demény, Krizzán, Nemes és Bozóky udvari káplánok alkottak. A mise végeztével a király, a ki a mise alatt térdepelt karosszékeiben foglalt helyet.

Ekkor dr. Schnabl gróf Zichy Gyula kíséretében a mellékoltárhoz lépett, a hol aranytálczán a Skribensky bibornokra vonatkozó bréve feküdt. Gróf Zichy Gyula a tálczával ő Felsége trónjához közeledett, a hol háromszor meghajva magát, a trón legalsóbb lépcsőfokán letérdepelve, a brévét az arany tálczán ő Felségének nyújtotta át.

Ő Felsége a brévét kezével megérintve, hangosan ezt mondta: »Legatur!« (Olvastassék föl!) mire gróf Zichy megint háromszor meghajva magát, átadta a brévét Don Nazareno Patricinek, ki az oltár mellé állva, fölbontotta a brévét és főhangon fölolvasta, majd átadta dr. Schnablnek, a kitől Loebenstein udvari tanácsos vette át.

Ugyanez a szertartás ismétlődött dr. lovag Puzyna bibornok brévéjével.

Ennek végeztével dr. Schnabl, gróf Zichy Gyulával és gróf Caccia Dominionival újra a mellék oltárhoz ment, a hol két arany tálczán a biretumok voltak.

A két pápai küldött ezuttal egymás mellett a tálczákkal megint a trónhoz lépett és annak legalsó lépcsőfokán letérdepelve átnyújtották ő Felségének a biretumokat, míg a két bibornok, a ki a pápai küldötteket követte, a trón legfelső fokán térdepelt le.

Erre ő Felsége a gróf Cziráky által neki átnyújtott kalapját föltette, míg az egyik biretumot báró Skribensky, a másikat pedig a krakói hercegpüspök tette fejére.

A két bibornok erre felállva, a bibornoki jelvényeket megint levette, míg ő Felsége, szintén kalapját levéve, felállott.

A Te Deum következett most, melyet a királyi Operaház énekkarának 20 tagja remekül énekelt. Ezután báró Skribensky Leo, mint rangban idősebb bibornok biretumát ismét fölvette és a főoltár lépcsőjéről áldást mondott.

Erre ő Felsége ugyaneoly módon mint jövet — elől a nemesi apródok, asztalnokok, kamarások és titkos tanácsosok, úgy, hogy megint a király volt a menet végén — visszatért a szertartási termekbe, a honnan a király maga a sarokterembe vonult vissza, míg az udvari kíséret és a vendégek távoztak. Az új bibornokok, kik a menetben ez alkalommal nem vettek részt, ő Felsége távozása után a sekrestyében fölvetették a bibornoki piros öltönyt, míg Schlauch bibornok és a pápai nunczius haza hajtottak.

A biretum-föltétel szertartása majdnem egy teljes órát vett igénybe. A vendégek távozása után a két új bibornok ünnepélyes kihallgatáson jelent meg ő Felségénél.

A templomból kíséretükkel a szertartási terembe vezettettek, a hol előbb Eltz udvari főbiztos, azután a következő teremben gróf Apponyi Lajos, majd gróf Cziráky Béla fogadták őket. Az utóbbi ő Felségének bejelentette a két bibornokot. Ő Felsége a sarokteremben fogadta a bikornokokat, a kik a biretummal kezükben léptek a terembe.

Mindégyik bibornok bemutatta ő Felségének a melléje rendelt pápai küldöttet, nemesi gárdistát és egyházi kíséretét, még pedig a prágai hercegek Hornsteiner praelátust, msgr. Wünsch titkár és Pricha ceremóniáriust, a krakói hercegek pedig Bandurski és Chothowszki kanonokokat és Frelek titkárát.

A kihallgatás után valamennyi termen át egészen a lépcső aljáig az arciéregárda, a magyar testőrség, a darabont testőrség sorfala közt távoztak a bibornokok, a kiknek tiszteletére távozásukkor az őrség ismét fegyverbe lépett.

A bibornokoknak úgy fel-, mint elvonulását az egész uton nagyszámu közönség nézte végig.

Ma délután az új bibornokok tiszteletére 54 teri-ékü udvari díszbód lesz, melyre gróf Goluchovszky külügyminiszter, Széll és Körber miniszterelnökök, továbbá a cseh és galicziai helytartók, valamint a két új bibornok rokoni is hivatalosak.

Vaszary Kolos hercegprimás, akinek a szertartásban részt kellett volna vennie, betegsége miatt kénytelen volt magát kimenteni.

Budapest, április 25. (Saját tud. táv.) Komlósi Ferencz országgyűlési képviselő teljes papi díszben felment a bibornok avatási ünnepélyre. Itt azonban meghívót kértek tőle, de nem volt meghíva, hanem hivatkozott papi állására. Ennek daczára, — mivel az udvarnál folyó szertartásokon csak meghívottak vehetnek részt, — a képviselőt visszautasították.

Lángba borult család.

Egy részeg rémtette.

— Saját tudósítónktól. —

Késő éjjel vettünk hírt egy részeg ember garázdálkodásáról, a kinek rémtette saját feleségét és leányát veszélyes égési sebekkel borította úgy, hogy az asszony sebé egyenesen életveszélyesnek minősített.

A rémes esetről tudósítónk a következőket jelenti:

Heveskedő ember volt örökös Veres László törvényszéki kezbe itő, a ki e mellett a pálinkát sem igen vetette meg. Kapatos állapotban aztán nem igen válogatta, hova üt s mivel ilyesmi gyakran megesett vele, híres volt a szomszédságban rossz családi életéről.

Tegnap délelőtt is valahol alaposan beszszelt s délben ilyen állapotban tért haza. Délután megint folytatta a délelőtti munkát s este 8 órára tökéletesen beállítva érkezett Felső-Kis-Teleky utcán, özv. Diószeginé házában levő lakására. Ott rögtön gorombáskodással kezdte s ütlegekkel akarta végezni, követve a régi jó szokást.

Az asszony nem akarta tűrni ezt a folytonos zsémbelődést s visszafellett a részeg embernek, a ki erre éktelen dühre fakadt. Felkapta az asztalról az égő petróleum-lámpát s azt teljes erejéből a felesége hátához vágta.

A lámpa szét tört s az asszony egyszerre lángba borult. Éppen a szobában volt a leánya,

Erzsi. A mint meglátta, micsoda veszély fenyegeti az édes anyját, odarohant hozzá, kezdte róla a ruhát letépní s azt nyerte, hogy egyszerre az ő szoknyája is lobbot vetett.

Ketten égtek be a szobában, rémesen sikoltozva. A részeg ember csak nézte őket, aztán kiment az udvarra s onnan kiabált be: — Ugy kell nektek, kutyák!

A nagy sikoltásra összeszaladtak a házbellek s rögtön mentéshez láttak. Veres Erzsi Szimók Artimi kovácslegény mentette meg, letépve az égő ruhadarabokat, Veres Lászlóné-ról pedig Borbély Teréz, a ki éppen csak történetesen tartózkodott az udvaron és Csavdári Gusztáv czegefestő oltották el a lángokat.

Időközben valaki telefonozott a rendőrségnek s tüzet jelzett a Diószeginé-féle házbán. Baranyi Menyhért buzgó rendőrbiztos rögtön a helyszínére sietett s persze tüzet nem talált, hanem talált három sebesültet, meg egy részeg embert. Utóbbi rögtön letartóztatta, az előbbieket megsegítésére pedig orvosért küldött.

Az előhívott dr. Allmann Jakab bekötötte a sebesült Veres Lászlóné, Veres Erzsi és Szimók Artimi sebeit. Veresné sérülései kezén, lábán és mellén vannak s oly súlyos természetűek, hogy az orvos rendeletére a kórházba kellett szállítani. Veres Erzsi és Szimók Artimi csak kezükön sérültek meg.

Mivel Veres Lászlóné sebei életveszélyesek, még az éj folyamán kimentek hozzá a kórházba Papolcey Ferencz rendőrcapitány és Baranyi Menyhért rendőrbiztos, kihallgatták s jegyzőkönyvbe vett vallomására kivették az esküt.

Veres László a rendőrségen fogságban várja sorsa további fordulatait.

UJDONSAGOK.

* Angolok érdeklődése a közvilágítás iránt. A pályázatban kitett határidőn belül Nagyvárad város világításának ellátására beérkezett ajánlatokat már ismertettük, a miniszter által kijelölt szakértő véleményével együtt. Ugylátszik, hogy Nagyvárad világításának kérdése, illetve a kiírt pályázat a külföldön is érdeklődést keltett a villamos művek előállításával foglalkozó szakkörökben. A belga társaság tudvalevőleg pályázni óhajtott, de kérte a határidő meghosszabbítását. Most egy angol szaklap után egy angolországi társaság érdeklődik Nagyvárad világítása iránt. A Londonban székelő »The Tuscau Gas Company« olaszországi gyártelepe megkereste Nagyvárad városát, mely szerint a londoni »Journal of Gas lighting« című szaklapban olvasták Nagyvárad város tanácsának felhívását gáz vagy villany ellátás engedélyezésére. A társaság kérdést intéz a városhoz, hogy a pályázati határidő lejárt-e már s ajánlatokat elfogad-e még a város.

* A belügyminiszter és az asztaltársaságok. A belügyminiszter egy most kibocsájtott körrendeletében tisztázza azon kérdést, hogy mily esetben szükséges az asztaltársaságok alapszabályait kormányhatóságilag jóváhagyatni. A rendelet szerint csak azon esetben kötelesek, ha az asztaltársaság a tagok érdekein túlmenő egyéb célt is kitűz, mint pl. általános jótékony-ság, szegény gyermekek felruházása vagy ezek részére karácsonyfa felállítás stb. Ez esetben működése már hatósági felügyelet alá vonandó s alapszabályait jóváhagyó záradékkal leendő ellátás végett bemutatni tartozik.

* **Magyar származású orosz tábornok.** A czár Szubbotics Vejánt a Kaspi-tó mögötti orosz terület kormányzójává és a közép-ázsiai hadtest parancsnokló tábornokává nevezte ki. Szubbotics tábornok, magyarországi származású s nem rég volt vendége szülővárosának, Ujvidéknek.

* **Gyógyszertár Bihar-Udvariban.** A belügyminiszter Saád István okleveles gyógyszerésznek Bihar-Udvari községben egy gyógyszertár felállítására engedélyt adott. Az új gyógyszertárt, amelyet tulajdonosa az »Isteni gondviseléshez« címzett, ez évi május hó 4-én nyitják meg s adják át a forgalomnak.

* **Barnum kövezetvámja.** Barnum és Bailey monstre látványosságának rengeteg plakátjai Nagyváradon, s azonkívül a környék községeiben erősen csúszkálják a reklámot s fokozzák a közönség kíváncsiságát. Tegnap elterjedt a városban a hír, hogy a társaság nem jön Nagyváradra. Ez a hír onnét keletkezett, mert a város és a társulat között differenciák merültek fel a kövezetvámra nézve. A városi tanácsa Nagyváradra négy külön vonattal érkező 62 kocsi-rakomány után 680 korona behozatali és kövezetvámot állapított meg, s a társulat ezt túl magasnak találja s megfelelőbbé. Felajánl 300 koronát a kövezetvám fejében. A tanács kiadta az ügyet utánszámítás végett a főszámvevőnek. Arról nem esett szó, hogy a látványosság nem jön Nagyváradra. — Az előadások a Nagy-Körözs-utca végén levő baromvásár-téren tartattak meg. Előzetesen a Bónai-kút mellett levő lóverseny-téren akarta felütni sátorait a társaság, de ezt elajátta, mert az esti előadáskor messze volna a városhoz.

* **Ötödéves pótlék a tisztviselőknél.** Sopron város tisztviselői sem kapnak valami busás fizetést s módokat keresnek helyzetük javítására. E mellett a megélhetési viszonyok mindég rosszabbak, a drágaság nagy, az előléptetés pedig igen lassu. A város törvényhatóságához oly irányu kérvényt szándékoznak benyújtani, hogy helyzetüket az ötödéves pótlék behozatalával könnyítsék. Mozgalmunk sikerének biztosítására az élelmiszerek drágaságát szintén fel akarják használni s erre nézve a városoktól s így Nagyvárad városától is adatokat kérnek.

* **Betörés a Kolozsvári-utcán.** Ozv. Bocskai Istvánné szül. Kovács Mari ma reggel 6 órakor fehérneműt vitt a vele vadhá-zasságban élő Váradi Lászlóhoz, a »Zöldfa« szálloda bérszolgájához. Utközben a lakása kulcsát elveszítette s hogy míg be tud jutni lakására ne éhezzen meg, Váradi egy koronát adott neki, hogy tajeit és kenyeret vegyen. Hazaérve Kovács Mari a lakását feltörve találta s a szekrényében levő 272 koronát ellopták. A rendőrség nyomozza a tettest s nagyon megnehezíti a nyomozást az a körülmény, hogy semmi bizonyíték nincs azon ember ellen, a kire a károsult gyanuja irányul.

* **Föllázadt munkások.** Véres munkás-lázadás volt tegnapelőtt Gordisa község közelében, hol a Dráva-szabályozási munkálatokat végző munkástelepek vannak elhelyezve. A munkások már régóta ellenszenvel viselteknek Bogosics Viadán munkafelügyelő iránt, a ki a végzett munkák fölmérésénél állítólag mindig megrövidítette őket azáltal, hogy kevesebbre vette föl a teljesített munkát. A múlt szombaton is hasonló eljárást követett a munkafelügyelő s e miatt a munkások nem is vették föl a fizetésüket, hanem a vállalkozóhoz mentek panaszsra. Kedden megjelent a vállalkozó is a helyszínén s mintán a munkások pénzüket követelték, kijelentette, hogy csak annyit hajlandó kifizetni, a mennyit a munkafelügyelő az ő fölmérései után kifizetendőnek talált. A munkások erre megrohanták a felügyelő irodáját, honnan a vállalkozóknak még ideje korán sikerült el menekülni, de Bogosics munkafel-

ügyelőt megfogták, kivonszolták és az épület előtt ásókkal és lapátokkal agyonverték. A megmenekült vállalkozó azonnal értesítette az esetről a csendőrséget és egy tiszt vezénylete alatt csakhamar 30 vonult ki a helyszínre, de mire már megérkeztek, a főkolompások, kik a lázadást szították és Bogosics agyonverésében részt vettek, megszöktek a telepről. A csendőrség eddig Dudics Mihály, Rajeri Ferencz, Mak Ádám, Fecsek Antal, Baksa József, Hurik Antal és Pucics Mihály kovosi lakosokat tartóztatta le. A főzinkosokat most mindenfelé keresi a csendőrség, de eddig nem sikerült rájuk akadni. A telepen ez idő szerint szünetel a munka s a megjelent főszolgabíró közbelépésére most új felméréseket eszközölnek.

* **A számonkérőszék működése.** A számonkérőszék tegnap folytatta működését dr. Beöthy László főispán elnöklete alatt. Megvizsgálták a *katonai-ügyosztályt* s a vizsgálat után a főispán legnagyobb elismerését fejezte ki a tapasztalt pedáns rend és pontosság felett, mely csak a tisztviselők lelkiismeretes működéséről és szorgalmáról tett tanúságot. Ma az *adóhivatal* megvizsgálására kerül a sor.

* **Lemondott az állásáról.** A földművelésiügyi miniszter értesítette Biharvármegyét, hogy Grünbaum Miksa kötegyáni kör-állatorvos beadta a lemondását.

* **Felfedezett sonka-tolvaj.** Pataky Károly rendőrfogalmazó tegnap egy névtelen levelet kapott, melyben figyelmeztetik, hogy a Sánc-utcán lakó Győri Sándor padlásán feltűnő sok sonka van, holott csak egy disznót őlt egész télen. A levél nyomán Pataky házkutatást tartott s a padláson *tizenegy*, a kamrában négy, a pinczében pedig szalmazsuppok és deszkák között tizenegy sonkát találtak. A sonkákat Győri Sándor, Horváth Julcsa és szeretője Danyi György vették potom áron Kovács János sályi-i kocsiától, aki a múlt év november óta gazdáját, özv. Papp Jánosné hentest és még többeket meglóptott s a lopott tárgyakat Váradra hozta eladni. Kovács e hó 20-án meg is szökött gazdájától. A rendőrség ez ügyben most szélesebb körű vizsgálatot indított.

* **Grassalkovics hercegről.** Grassalkovics herceg Gödöllő egykori ura és Mária Terézia kedvesembere gyalogságja közben találkozott egy cigánnyal, a ki Gödöllő felé ballagott.

— Hova, hova cigány? — kérdezte a herceg.

— Degellére, — felt a cigány.

— Mit csinálsz te Gödöllőn?

— Levelet viszek a Kárparkovics herceghő.

A hercegnek tetszett a cigány tipikus alakja s folytatta a beszélgetést. Azt kérdezte tőle, mi a véleménye Grassalkovics hercegről.

— A herceg csak megjárná, — felelte a cigány, — de . . .

— De? — noszogatta Grassalkovics.

— De van neki egy csuf felesége . . .

— Hát a felesége csunya asszony?

— De csunya ám! — tüzeskedett a cigány, — fertelmes, fark, aztán ragyás, bándzsá, pupos, istentelen jószág!

Grassalkovics nagyon megörülhetett a hercegné felől nyert információknak, mert a cigánytól nyomban elrálván, rövidebb uton sietett haza, egyenesen a feleségéhez, kinek hűségezen referálta a ballottakat. Referációját azzal a javaslattal fejezte be, hogy a cigányt a hercegné hívassa maga elé és vonja kérdőre, ő — a herceg — azalatt majd függöny mögé rejtőzve fogja hallgatni a cigány mentegetőzését. Ugy is történt.

A cigány megjelent, de úgy látszik rosszat sejtett, mert egész testében remegett.

— Hát te cigány! — rivallt rája a hercegné, — hogy merted azt mondani, hogy én csuf, bándzsá, pupos, istentelen jószág vagyok?

— Hát, — tört ki a cigány, — tudtam is én, hogy azs a csuf veres huncsut oján hámar elárul?

* **Barnum különlegességei.** Egyik nagyobb fővárosi pénzintézetnél történt meg a következő mulatságos eset: A könyvelő, aki igen jóra való ember, nemrég azt a hibát követte el, hogy ötven éves kora daczára egy 17 éves szép lányt vett nőül. A kollegái emiatt gyakran csipkedték és a féltékeny természetű embert azzal is bosszantották, hogy czélezásokat tettek előtte kikapós menyecskekről. A könyvelő nyugodtan tűrte ezeket a megjegyzéseket, azonban a mult héten olyan dolog történt vele, amely a türelmes embert rendkívül fölingerelte. A Barnum & Bailey cézgtől ajánlott levelet kapott, a melyre még a czimerük is rá volt nyomtatva. A levél tartalma pedig a következő:

Igen tisztelt uram! Helyi ügynökünk utján tudomásunkra jutott, hogy az ön homlokának két oldalán apró, alig látható szarvak vannak. Habár ez nem valami nagy ritkaság, tekintettel arra, hogy a vállalatunk ez idő szerint nem rendelkezik ilyen különlegességgel, megnyerni óhajtanánk önt a vállalat céljaira és igen kedvező feltételek mellett állandóan szerződöttünk. Megjegyezzük, hogy a mi saját orvosunk az ön szarvait mesterséges uton rövid idő alatt képes ökörszarv nagyságúra megnöveszteni. Nagyrabecsült látogatását kéri a Barnum és Bailey-czég.

Mikor a könyvelő a levelet elolvasta, föltette magában, hogy revolvert vesz és azzal mr. Baileyt könyörtelenül agyonlövi. A kollegái csitogatására végre állott ettől a szándékától és megelégedett azzal, hogy az ajánlatra így válaszolt:

— Onök vad barmok, a helyi ügynökük pedig akasztani való gazember!

Barnumék e sértő tartalmu levél miatt bepörlötték a könyvelőt, akit ma vont felelőségre a budapesti büntető járásbírósa. A tárgyaláson a panaszos czéget ügyvéd és egy alkalmazott képviselte. A könyvelő védelmére természetesen fölmutatta a Barnumék megszenyítő ajánlatát, amelyről a czég képviselője konstatálta, hogy habár a levélpapiros nyomtatott szövege azonos a czég levélpapírjainak a szövegével, azonban azt még sem ők küldték el, ilyen fura ajánlatot sohasem szoktak tenni, a levél bizonyára a vádlottnak egyik közeli ismerősétől ered, aki meg akarta tréfálni a könyvelőt és nem gondolta, hogy ez ilyen komolyan veszi a dolgot. A könyvelő e fölvilágosítás után bocsánatot kért a Barnumék képviselőjétől és most az apokrif levél szerzőjét nyomozza, hogy magának elégtételt vehessen.

* **Meglóptott szabó.** Pintér Gyula férfiszabó tegnap költözködött Nagyváradra. Három ládáját, melyek ruhaneműit és szerszámait tartalmazták, lakására vitte, a nagy-magyar-utcai 340. számú házhoz. A ládák elhelyezése után, a háznép szemeláltára becsukta az ajtókat és eltávozott. Tegnap reggel mindhárom ládát feltörve találta. A holmijának java része eltűnt, a többi a földön feküdt szanaszét szórva. Panaszt tett a rendőrségnél s megindították a nyomozást.

* **A földművelők májusa.** Az idén a földművelő munkások is nagyobb számban mozgalmat indítottak május elsejének megünneplésére. Mint értesülünk, a tisztán földművelők által lakott falvakban és városokban is bejelentenek gyűléseket s dolgoznak, hogy a munkaszünetelés a földművelő munkások között is nagyobb mérvet öltösson. A földművelők országos 9-es szervező-bizottsága és a szociális pártvezetőség ma közösen egy felhívást bocsátottak ki, melyet 50.000 példányban terjesztettek az egész országban. A nagyobb földművelő városokban, Orosháza, Cegléd, Hódmező-Vásárhelyen stb. nagy tüntető kömenetet tartanak május 1-én, vagy nagy népgyűléseket szabad ég alatt, melyeken budapesti szónokok fogják fejtegetni a nap jelentőségét.

* **A felvilági hölgy szerenésje.** Monte-Carlóban Liane de Pongy, Páris leghíresebb demie-mondaine-je, Trente-et-quarante-ban a monte-carloi játékbankban 510.000 frankot nyert. Ilyen nagy összeget a bank már évek óta nem vesztett egyszerre. Érdekes, hogy Liane de Pongy csak 1000 frankkal ment Monte-Carlóba és ezt az összeget egyszerre tette meg.

* A kollektivismus gyakorlatban. Bernből írják, hogy Zia Argani igen gazdag gyáros visszavonult az üzlettől és nagy gyárát a teljes felszereléssel és megfelelő üzemtökével munkásainak ajándékozta, akik azt kollektíve a saját számlájukra tovább fogják vezetni. Ez az első ilyen kísérlet Svájcban.

* Agyonlőtt földbirtokos. Rejtélyes gyilkossági eset foglalkoztatja a dunántúli csendőrséget. E hó 23-án ugyanis a hajnali órákban eddig ismeretlen tettesek meggyilkolták Hamza Miklós pilisi földbirtokost, a mikor a szállásáról hazafelé indult. Az eset részletei a következők: Hamza Miklós pilisi vagyonos földbirtokos még vasárnap este kiment a szállására, hogy a vetési munkálatoknál jelen legyen. Másnap is kint maradt, s csak kedden reggel hajnalban indult el a szállásáról kocsin, hogy reggelre otthon legyen. Alig haladt a szállásról 1000 lépésnyire, az ut melletti árokba lövések dördültek el. Hamza Miklós, aki hátul ült a kocsiban, több lövéstől találva lebukott az ülésről és meghalt. Bajó Miklós kocsis a lövés után leugrott a kocsiról s otthagya a kocsit és meghalt gazdáját elmenekült. A rablók azután elvették a Hamzánál talált 175 forintot s a lovakat szabadon eresztették. A gazdátlan lovakat a tolnai országúton fogták el s a kocsiban megtalálták Hamza holttestét is. Mire a csendőrség az esetet megtudta és megjelent Hamza lakásán, a meggyilkolt lakását is fölforgatva találták, honnan több értékes tárgy hiányzott. A csendőrségnek az a gyanuja, hogy Hamzát a saját cselédsége gyilkolta meg. Megerősíti ezt a gyanút azon körülmény is, hogy Bajó Mihály kocsis a lövésnek atán visszafutott a szállásra, de azért a cselédség közül senki sem ment a rablók üldözésére, sőt a szálláson elkövetett rablásról sem akarnak tudni semmit. A helyszínen megjelent vizsgálóbíró a cselédek között nyomozza a tetteseket s közülök eddig már többet letartóztatott.

* Magyar név. Kiskoru *Gottlieb* Ferencz ugrai illetőségű nagyváradi lakos vezetéknévnek »Szatmári«-ra, kiskoru Herskovits László nagyváradi lakosnak pedig »Huszár«-ra kért átváltoztatását a belügyminiszter megengedte.

IRODALOM.

A kath. predikáció története Magyarországon. Dr. *Mihalovics* Ede »*A kath. predikáció története Magyarországon*« című munkájának II. kötete megjelent, 44 ívnyi terjedelemben. Ezen kötet tárgyalja Pázmánytól napjainkig terjedő kornak predikációit az első kötetnek megfelelő terjedelemben és irányban. Oknyom zólag adja elő a hitszónoklat fejlődésének egyes mozzanatait, lehozván azokat a kornak vallási, politikai és műveltségi viszonyaiból, rámutatva egyszersmind az eredményekre, melyeket a hitszónoklat elért. Azért nemcsak a hitszónokra nézve érdekes a munka hanem a művelődés története iránt érdeklődőkre is. A hitszónok különösen utmutatást nyer forrástanulmányokhoz s okulást szerez gyakorlati szempontból.

Hiszen nemcsak száraz bírálatot olvas e könyvben, hanem mutatóvonalon látja, hogyan haladt az egyházi ékesszólás lépcsőről-lépcsőre, hogyan alkalmazkodott az idő igényeihez, maga előtt látja a múlt idők hitszónokainak egyéniségét, s alkalma nyílik a jelesebbeknek szellemét magába szívni. Különösen a legújabb kornak hullámzásai tanulságosak, mert közvetlen elődje a jelennek, s megismerteti a hitszónokot környezetével. Kíváncsinos volna, hogy e munka egy hitszónoknak könyvtárából sem hiányozzék, mert a történelem a gyakorlat mestere. Ara a kötetnek 7 korona. Megrendelhető a *Szent István-Társulatnál*, melynek nyomdájából kikerült, dr. *Kiss* János egyetemi tanárnál és a szerzőnél *Nyitra*n.

EGYESÜLETEK.

A Kath. Legényegylet közgyűlése.

A nagyváradi Kath. Legényegylet április hó 28-án d. u. 5 órakor tartja rendes évi közgyűlését, következő tárgysorozattal:

1. Elnöki megnyitó.
2. Igazgatói jelentés az egylet eddigi életéről.
3. Pénztári jelentés.
4. Dékáni jelentés.
5. Könyvtárosi jelentés.
6. Választások: I. és II-od dékán, könyvtárnok, alpenztárnok, főrendező és rendezők választása.

A közgyűlés napján, reggel 1/27 órakor, mint sz. József pártfogásának ünnepén templomba indulnak a tagok, hol sz. mise és alkalmi szent beszéd fog tartatni. Sz. mise előtt, azon tagok, kik husvétii szent gyónásuk és áldozásukat még nem végezték el, meggyónnak, a templomi ünnepély után pedig az egylet helyiségében közös reggelire gyűlnek össze.

SZINHAZ.

HETI MŰSOR.

Péntek: Szegény Jonathán.
Szombat: Szegény Jonathán.
Vasárnap: } d. u. Feneleányok.
 } este Ocskay brigadéros.

A tékozló apa.

Sok unatkozó társaságot láttam már, de annyi unatkozót ritkán lehet együtt szemlélni, mint a hányan tegnap a színházban számolgattuk a lassan haladó felvonásokat. Unatkozott az egész nézőtér. Az igaz, hogy unalmasabb mulattatókat is válogatva sem lehetne találni, mint a Tékozló apa előadójának nagy része.

Többször volt alkalmunk megírni, hogy a francia színművek, ha csak valami vaskosabb dolog nincs benne, nem valók a nagyváradi társulatnak. A francia eszprít tulságosan finom ahhoz, hogysem beleteljenek magukat színészeink s előadásukon ez az eszprít tudják átszűröztetni. *Mig Balla* itt volt, az ő kedvéért lehetett néha egy-egy ilyen darabot elővenni; most jobb lesz békét hagyni nekik s a közönség ásitó idegeinek. Ha pedig mégis előkapnak egyet töltelekül, kurtítsák meg a szellemes mondókákat, melyeket ugyis csak felmondanak; nyerjünk legalább időben valamit.

Nyárai volt az egyetlen kifogástalan alak; pompásan játszotta az elősdi gavallért s tudott finom, könnyed komikummal is hatni. Hasonlóan jó mulató báci volt *Peterdy* Sándor a czimszerepben. Egyszerűen felmondia a lezkrét *Somogyiné* (Godefroyné); tulságos affektálással sokat rontott sikerén E. *Kovács* Mariska (Helen), míg egyik legfőbb szereplőnek, *Dési*-nek (André) az volt a legnagyobb sikere, mikor megboltt a nyelve és önmagát a saját feleségének mondotta. Itt derűtséget keltett önkéntelenül, másutt szintelen, fád játékával egészen hidegen hagyott. Méltó partnerek voltak *Losonczy*val; ez olyan rossz volt inasnak, mint *Dési* urnak. Ilyen környezetben nem esoda, ha *Pintérné*-nek (Albertine) sem volt sikere.

A színlapon olvasható volt még *Tóvári* Anna, *Pataki* Béla, *Szarvasi* Sándor és *Erdélyi* Miklós neve. Egyéb feljegyezni valók nincs, csak az, hogy a darabot ifj. *Dumas* Sándor írta s a színlap mégis **ujdonság!**-nak hirdette akár *Ocskay* brigadéros. **K. A.**

A mai előadás. Millöcker egyik legszébb alkotása a *Szegény Jonathán*, a zenei szépségekben gazdag operett, melyet ma elevenít föl a színház énekes személyzete. Az operett főszerepeit Székely Irén (Harriet) Amon Margit (Molly) továbbá Székely Anna, Nyáray, *Pintér*, *Perényi* és *Bérez* adják.

Miss Halton vendégszereplése. Miss Mary Halton mint már említettük újabb két estén fog vendégszerepelni a Szigligeti színházban. A világhírű művész nő május hó 1-én és 2-án a *Kis szökevény* Vinifred szerepében lép föl, esetleg a *Gésák* Mimozáját is adni fogja.

Ocskay brigadéros. Herczeg remekműve, az Ocskay brigadéros e héten is színre kerül. Vasárnap este adják a szezonnak ezt a nagyszerű darabját ötödször a már ismert szereposztásban. Vasárnap délután pedig a *Fenelányok* című mulattató fővárosi életképet újítják föl.

Szigligeti-Színház.

Folyószám 187.

Idénybérl. 183 sz.

Nagyváradon, pénteken, 1901. ápril. 26-án

Szegény Jonathán.

Operette.

S Z E M E L Y E K :

Mister Vandergold, dussgazdag	Perényi József
Tripp Jonathán	Pintér Imre
Quikly Tóbiás, impresszárió	Nyáray Antal
Catalucci, zeneszerző	Erdélyi Miklós
Brosztolone, bassista	Vank István
Dryander, tanár	Bognár János
Harriet unokahuga	Székely Irén
Novalszky, lengyel gróf	Deésy Alfréd
Arabella, testvére	Tóváry Anna
Billy	Bérez Gyula
Molly	Amon Margit
Viktor	Somolik Károly

HELYÁRAK: Nagypáholy 7 frt. Első emeleti páholy 6 frt. Másodemeleti páholy 4 forint. Zsölye 1 frt 50 kr. Körzék 1 frt 20 kr. Támlászek 1 frt. Erkölyülés 1-ső sor 60 kr., közép 2-ik sor 50 kr., oldal 2-ik sor 40 kr. II. emeleti zártzék 30kr. Földszintű állóhely 50 kr., diák és katonajegy 30 kr. Karzati állóhely 20 kr. Egy színlap 10 kr.

Kezdeté fél 8 órakor, vége 10 órakor.

Jegyek előre válthatók d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénztárnyitás fél 7, vasár- és ünnepnapokon este 6 órakor.

A holnapi előadásra jegyek előre válthatók d. u. 3 óratól 5-ig a rendes nappali pénztárnál.

Holnap szombaton, április 27-én

S z e g é y J o n a t h á n .

Operette.

REGÉNY-CSARNOK.

S i b i l l a .

Írta: Adalbert Károly.

Németből fordította: Lubinszky Anna.

80.

— De mivel ismeresz Hannám, tudod, hogy te és én együtt semmi rosszat sem teszünk. Mivel ezen dolognál a főszerepet te játszod, méltányos és jogos, hogy ismerjed az eseményt.

Elmesélte Hannának mit Cynártól hallott s hozzáteite:

— Ne hagyjuk e mai napon, midőn oly jól megy dolgunk ezen szegény fiatal hadnagyot, ki mit sem sejtve madaraival és virágaival egy évig oly örömteljes képet nyújtott, nyomorban. Nemde Hanna, legyen e nap neki is szerencsés? Ha eddig éltünk pénz nélkül, sikerülni fog még egy pár hétig.

— Mégis csak esztelenség, — mondá Hanna jelentékenyen megváltozott hangon. De

mit meg nem teszek kedvéért. Én is igazán sajnálom a fiatal embert.

— Mit mondjak a szolgának, ha átadom az aranyakat, kérdő Hanna midőn átvette Sibillától a pénzt.

— Hm, hm, mit is mondanak ilyen alkalommal.

— A jó Géniustól — nem affektált és helytelen. Spiritus familiáristól? Segíts Hanna!

— Nem, nem, megvan. Üdvözlét a távol levő anyától, semmi mást!

Hanna elment s dolgát szerencsésen elvégezve pár percz múlva visszatért. Minden óhaja szerint teljesült. A betámasztott ajtón át meghallotta az ifju örömköltését s elsietett, mielőtt az a szolgát kérdésekkel halmozta el. Midőn mindketten a folyosóra léptek, nyoma veszett.

Breida Lajos, ki éppen azon gondolkozott, vajjon golyót röpítsen-e agyába, vagy Amerikába szökjön, vissza lett adva az életnek s azon őszinte, mennyire hatalmában állt, erős elhatározás fogant meg benne, hogy becsületnek pajzsát tisztán, mocskok nélkül megóvja.

Ne gondoljuk, hogy Sibilla a jócselekedet gondolatával aludt el ma este. Ezen emléket más gondolat háttérbe szorította. Mielőtt szemeit álomra hajtá, egy kép közeledett. De sikerült a sötét zavarót visszaűzni. Cynár a költő, szerencséjének, jelenének fényes életteltjes társa tartotta meg az előnyt.

Másnap reggel ébredésénél gondolatai egy jövőt üdvözöltek, mely arany gyümölcsös kertként feküdt előtte s az első kivel benne találkozott, Cynár volt.

HUSZONKETTEDIK FEJEZET.

Egy évvel később.

Ha a cicéró a látni vágyó idegeneket a kincsekben gazdag Rabena városán keresztül vezette, sohasem mulasztotta el a széles Hubertus uton egy tekintélyes, szépen díszített házra mutatva megjegyezni:

— Itt lakik századunk első énekesnője, Peregrin Blanch egyaránt híres művésze, szépsége és erényessége által.

Ezen szavak a tulzás csekély mértékét tartalmazták. A város minden lakója megerősítette, hogy büszke fiatal művésznőjére, kinek fénye széles körökben világosan csillogott.

Peregrin Blanch jelenleg az öreg Rabena város közönségének kedvence volt. Sibilla az Istennek ajándékát maunaként fogadta, mely az égből esett; életét fenséggel elhalmozta. Nem jutott eszébe szolgálatai jutalmául tekinteni: arra nem gondolt, hogy a korai aratást magtárba gyűjtse. Nem úgy élt, mit a praktikus emberek művész könnyelműségnek neveznek, anélkül, hogy sejtelmük lenne a művész fáradalmairól, mely egész belsejét elfoglalja, feltartóztatlanul előre űzi jó és rossz időben. Nem csoda, ha látszólagosan könnyű gondolkozásmód nem hagy tért a számitásnak.

Különösen Sibilla háztartásának berendezésével voltak megelégedve.

(Folyt. köv.)

TAVIRATOK.

A kétnyelvű színészet ellen.

Pozsony, apr. 25. (Saját tud. táv.) Az ifjuság ma tüntetést rendezett azok ellen a városatyák ellen, kik megszávták a kétnyelvű színészetet. Bejárták a város utcáit s több oly városatya ablakait beverték, kik a kétnyelvű színészet mellett szavaztak. A »Grenzbote« nevű német lapocskát a Fő-utcán a tüntetők elégették. A tömeg óriási nagyra nőtt. Hazafias dalokat énekeltek s abczugolták a német polgárokat. Mint értesülünk, az ifjuság egyezséget kötött, hogy bármi áron is, de lehetetlenné teszik Pozsonyban a német színelőadásokat.

A német trónörökös Bonnban.

Bonn, április 25. A fényesen díszített Bethoven-teremben tegnap este összegyűlt az egész diákság, hogy megtartsa hagyományos »commerc«-jét. Az ünnepségen jelen volt a császár, a trónörökös, a schauburg-lippai herceg, a közoktatásügyi miniszter, az egyetem gondnoka és rektora és Leo tábornok. A második dal után a Borussia diák-egyesület elnöke üdvözölte a császárt és köszönetet mondott neki azért, hogy lehetővé tette, a trónörökös mint egyetemi polgárt üdvözölhetni. Erre a császár elmondta a közölt beszédét. Azután Trendelenburg egyetemi polgár a Rhenus evezős-klub nevében üdvözölte a trónörökösöt, a ki köszönetet mondott az üdvözlésért, a melyben biztosítékot lát arra nézve, hogy boldog napokat fog megérni Bonnbann. Beszédét a bonni diákság éltetésével fejezte be. A császár vezetése alatt azután ugynevezett »szalamander«-t rendeztek.

Intés Ferdinándnak.

Szofia, április 25. A macedón bizottság közlönye a »Riforma«-i így ír: »A bolgárok egy napon a határra vittek egy lovagias és hős fejedelmet (Battenberg Sándort), mert ellentétbe helyezte magát a nép akaratával. Ez szolgáljon intő példaul Ferdinánd fejedelemnek, a ki se hős, se nem jötevő Bulgáriának, hanem látszólagos rosszofil, de tényleg osztrák-német politikájával romlásba viszi az országot. (M. T. I.)

A román királyi pár üdülése.

Bukarest, április 25. Károly király és Erzsébet királyné ma kíséretükkel három hétre Abbáziába utaztak. A pályaudvaron megjelentek a miniszterek feleségestől, a tábornokok és több méltóságok. A király hosszabban beszélgetett Sturza miniszterelnökkel. A hölgyek virágcsokrokat adtak át a királynénak. (M. T. I.)

Román királyi pár Budapesten.

Budapest, április 25. (Saj. tud. táv.) A román királyi pár ma délután fél 1 órakor Budapestre érkezett. A vonatonál ő Felsége és Mária Valéria kir. hercegnő várta őket. Mária Valéria szürke angol ruhát viselt. Ő Felsége Erzsébet királynőnek kezét csókolt, mire ez ő Felsége nyakába borult és megcsókolta. Az alkonzul felesége, a fogadtatás után virág bokrétát nyújtott át ő Felségének. — A váróteremben az uralkodó pár tiszteletére ő Felsége villás reggelit rendezett, mely után tovább utaztak a fiemei vonalon Abbáziába.

Kinai bonyodalom.

Tiencin, április 25. Sánhaikvan közelében 19 elásott tábori ágyut és hozzávaló lövészeket találtak.

Harc a rablókkal.

Peking, április 25. (Saját tud. táv.) A nemzetközi csapatok megütköztek a rablókkal. Ötven rabló meghalt, több katonára megsebesült.

Expedíció egy máhdi ellen.

Páris, április 25. A Tempsnek jelentik Dsibatuból, hogy Franzi angol őrnagy abban állapodott meg Makonnen rászszal, hogy expedíciót vezetnek Mulla máhdi ellen. (M. T. I.)

Az angol kormány válsága.

London, április 25. Néhány reggeli lap azt az érdekes hírt közli, hogy az angol kormányválság küszöbön van, Chamberlain és több miniszter társa közt elvi ellentétek merültek föl a költségvetés megállapításának kérdésében s ezen differenciában rejlik a japok közlése szerint a miniszterek lemondásának oka. Hivatalosan nincs megerősítve ez a hír.

Véres családi dráma.

Budapest, ápril 25. (Saj. tud. táv.) Egy Solke nevű fodrász felesége két hét előtt meghalt. Solke elkeseredésében két gyermekét megfojtotta, saját magát pedig dinamittal felrobbantotta. Teste darabokra tépve repült a levegőbe.

Csehország közigazgatási kettéosztása

Bécs, április 25. A kormány a Ferencz Ferdinánd nyilatkozata által elmérgesített német pártokat most azáltal akarja ismét magához édesgetni és ezáltal a parlamentet munkaképessé tenni, hogy Csehország adminisztratív különválasztást helyezze kilátásba. Ugyanis Csehország német részei tisztán német közigazgatással külön tartománynyá egyesítenének és így vége vettének az örökös nemzetiségi harcoknak Csehországban. (M. T. I.)

Megtámadott kolostor.

Budapest, ápril 25. (Saj. tud. táv.) Martonban (Brazilában) az indusok egy kapuczinus kolostort megtámadtak s négy apácát, sok gyermeket és barátot agyon löttek.

A búr háború.

Pretória, április 25. Hivatalos jelentések szerint a legutóbbi általános kimutatás óta az angolok elfogtak 355 búr és zsákmányul ejtettek 386 puskát egy 12 fontos ágyut és 15.900 kiskaliberű töltényt. Hat búr elesett. Az angolok részéről elesett egy ember és megsebesült öt ember. (M. T. I.)

Nagy szerencsétlenség egy gyárban.

Budapest, ápril 25. (Saját tud. táv.) Majna-Frankfurtból távirják, hogy Gremschheimban négy és fél órakor az elektrochemiai gyárban három kazán a légből roppant. A gyár lángokban áll. Eddig ötven halott és száz sebesült van. A mentésre gondolni sem lehet s országszerte nagy megdöbbenést keltett a megrázó szerencsétlenség híre.

A vizsgálatot megindították s mint kiderült, a szerencsétlenség gondatlanságból keletkezett. A szerencsétlenül járt munkások családjai jajgatva állják körül az égő romokat s megindító látványt nyújtanak az összesereglett óriási közönségnek.

Házassági tilalom.

London, április 25. Az alsóház tegnap második olvasásban 279 szavazattal 122 ellenében elfogadott egy törvényjavaslatot, a mely eltörli azt a törvényes rendelkezést, hogy özvegy férfinak nem szabad elvennie meghalt feleségének testvérét. (M. T. I.)

Delcassé Pétervárott.

Pétervár, április 25. Delcassé francia külügyminiszter Szipjagin orosz belügyminiszternek átadta a becsületrend nagykeresztjét. (M. T. I.)

KOZGAZDASAG.

Reich Jenő és Társa

Tőzsde jelentése.

— A »Tiszántul« eredeti távirata. —

Határidők.

	Budapest, április 25.
Buza októberre	7.81
Buza áprilisra	7.75
Tenger	5.40
Rozs okt.	6.92
Zab ápr.	6.47
Káposzta, repce, aug.	---

Értéktőzsde.

	Budapest, április 25.
Osztrák hitel	721.75
Magyar hitel	728.50
Allamvasut	690.—
Rimamurányi	528.50
Magyar jelzálog	466.—
Salgótarjáni	---
Wagon-kölcsön	---

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1901. április 25-én.

Magyar aranyjárdék 4%	117.50
Magyar koronajárdék	92.80
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4,5%	120.75
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2 1/2%	100.50
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	118.—
Magyar iföldtehermentesítési kötvény 4%	93.—
Italmérsi jog megváltási kötvény	99.75
Horváth-szlavónföldtehermentesítési kötvény	93.50
Magyar nyereséj-sorsjegy-kölcsön	173.50
Tiszszabályozás és szept. sorsjegyek kölcsön	141.—
Osztrák járadék papírban	98.25
Osztrák járadék ezüstben	97.80
Osztrák járadék aranyban	117.60
Osztrák korona járadék	97.25
Osztrák államsorsjegyek	141.—
Osztrák magyar bank részvény	16.80
Magyar hitelbank részvény	703.50
Osztrák hitelintézet részvény	696.—
Párisi vista	95.46
20 frankos arany (Napoleon d'or)	19.07
Németbirodalmi márka	117.52
London vista	240.25
20 márkás arany	28.50

A szorokszámbeli felőltés:

Dr. VUCSKICS GYULA.

1554-1901. eln. szám.

Pályázati hirdetmény.

Nagyvárad város törvényhatósági bizottságának folyó évi április hó 12-én és folytatva tartott ülésén 73—3836—1901. kgy. számú határozata értelmében a választás folytán megüresedett I-ső osztályu esetleg üresedésbe jövő II-od oszt. rendőr-biztosi állásra ezennel pályázatot hirdetek.

Felhivom ennél fogva mindazokat, akik ezen a május havi rendes közgyűlésen választás útján betöltendő I-ső oszt. eset-

leg üresedésbe jövő II-od oszt. rendőr-biztosi állást elnyerni óhajtják, miszerint szabályszerűen felszerelt pályázati kérvényüket méltóságos dr. Beöthy László főispán urhoz, mint a kijelölt választmány elnökéhez *f. évi május hó 3-ik napjának d. u. 5 órájáig* annnyival is inkább adják be, mivel a későbbben beadott pályázati kérvények figyelembe vételni nem fognak.

Nagyvárad, 1901. ápril hó 21-én.

Dr. Bulyovszky József.
polgármester.

81-3-3

UJ ÜZLET!

Van szerencsém a közönség becses tudomására hozni, miszerint azon közóhajtásnak kívántam eleget tenni, hogy a moderna követelményeknek s a helyi viszonyoknak megfelelően, Olasz városrészben lakó tisztelt vevőim részére közelebbi és alkalmasabb beszerzési helyet teremtsék *Olaszi, Fő-utcán*, Bazár-épületben egy a legmagasabb igényeket is kielégítő

fiók festék-kereskedést

nyitottam melyben főüzletemben eddig levő festék árukon kívül mindennemű müolaj és aquarell festékeket, festő állványokat, müfa égetéshez szükségelt különféle fa díszeket u. m. kezyü, türlőkőző, ékszer, kulcs, ruhatarlókat stb. valamint mü és üveg festészethez alkalmas különlegességekből tartok nagy raktárt.

Festészeti előmintákat óriási választékban jutányos árban adok t. vevőim részére használatra. Tömeges látogatást kér

tiszteléttel

Berkes Bertalan,
Zöldfa-u. 33. sz.

Festék különlegességek raktára Fő-utca, Bazár-épület.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

SZENT LÁSZLÓ KÖNYVNYOMDA R. T.

Nagyvárad, Apáca-utca 3. szám.

Művek,
folyóiratok, hírlapok,
vonalzatok,
gazdasági nyomtatványok,
egyházi, községi
és egyéb
hivatalos nyomtatványok,
körlevelek,
levélborítékok.

Elvállal és készít:
izléses kivitelben
mindennemű
nyomdai munkákat
jutányos árak mellett.

Vidéki rendelések gyorsan és pontosan eszközöltenek.

Levélfek,
számlák, falragaszok,
báti meghívók,
tánczrendek, étlapok,
naptárak,
palaczkfeliratok,
névjegyek,
gyászlapok
stb. a nyomdai szakba
vágó nyomtatványok
készítése.

A lat. és gör. szert. kath. egyházmegyei nyomtatványok

raktára.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.